

UNIwersytet WArmińsko-MAzurski W Olsztynie
Wydział Lekarski

Sylabus przedmiotu – część A

Kod USOS: 48SJO-ANAT
ECTS: 15,00
Cykl: 2026

Anatomia
Anatomy

TREŚCI MERYTORYCZNE:

Wykład – Anatomie topograficzną i kliniczną szkieletu osiowego, czaszki (mózgoczaszka i trzewioczaszka), jam i dołów czaszki oraz mózgowia i rdzenia kręgowego. Omawiane są ośrodki korowe i podkorowe, drogi czuciowe i ruchowe wraz z objawami ich uszkodzeń. Przedstawiona zostaje anatomia struktur głowy, zatok przynosowych, ucha oraz nerwów czaszkowych z klinicznymi objawami ich uszkodzeń. W części dotyczącej szyi omawiane są: krtań, trójkąty szyi oraz ich zawartość. Zakres wykładów obejmuje także anatomię grzbietu i kończyny górnej, splotu ramiennego, układu kostno-stawowego oraz przestrzeni topograficznych. Budowy serca, krążenia krwi (płucnego, systemowego i płodowego), układu autonomicznego, struktur śródpiersia, otrzewnej, jamy brzusznej i miednicy oraz kończyny dolnej z uwzględnieniem znaczenia klinicznego.

Ćwiczenia – Szkielet osiowy: podział i podstawowe pojęcia. Anatomia topograficzna i kliniczna szkieletu osiowego. Mózgo- i trzewioczaszka. Jamy i doły czaszki, ograniczenia, połączenia i zawartość. Anatomia topograficzna i kliniczna mózgowia i rdzenia kręgowego. Ośrodki korowe i podkorowe. Drogi ruchowe i czuciowe, objawy ich uszkodzenia na różnych poziomach, podstawowe zespoły uszkodzeń. Anatomia topograficzna i kliniczna struktur głowy. Zatoki przynosowe. Anatomia kliniczna ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego. Anatomia kliniczna nerwów czaszkowych oraz miejsca i objawy ich uszkodzeń. Anatomia topograficzna i kliniczna krtani i pozostałych struktur szyi. Elementy topograficzne oraz trójkąty szyi ich zawartość. Anatomia topograficzna i kliniczna grzbietu i kończyny górnej. Nerw rdzeniowy i anatomia kliniczna splotu ramiennego. Kości i Stawy oraz mięśnie obręczy i części wolnej kończyny górnej. Elementy topograficzne kończyny górnej i grzbietu i ich znaczenie kliniczne. Serce - budowa, anatomia topograficzna i kliniczna. Krążenie krwi, tzw. krążenia płucne, systemowe i płodowe. Układ autonomiczny, budowa, podział i anatomia kliniczna. Anatomia topograficzna i kliniczna struktur śródpiersia. Rozwój otrzewnej. Anatomia topograficzna i kliniczna struktur jamy brzusznej i miednicy. Anatomia topograficzna i kliniczna kończyny dolnej.

Akty prawne określające efekty uczenia się:
467/2024;

Dyscyplina: Nauki medyczne

Status przedmiotu: Obligatoryjny

Grupa przedmiotów: A - przedmioty podstawowe

Kod ISCED: 0912

Kierunek studiów: Kierunek lekarski

Zakres: Kierunek lekarski - studia jednolite magisterskie stacjonarne

Profil kształcenia: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Poziom studiów: Jednolite magisterskie

Rok/Semestr: Kierunek lekarski pierwszy rok

Rodzaje zajęć: Ćwiczenia; Wykład;

Zajęcia: Ćwiczenia (142h); Wykład (38h);

Język wykładowy: POL

Przedmioty wprowadzające: Biologia człowieka

Wymagania wstępne: Podstawowe wiadomości obejmujące budowę i fizjologię człowieka

Nazwa jednostki organizacyjnej realizującej przedmiot: Katedra Anatomii i Histologii

Osoby odpowiedzialne za realizację przedmiotu:

Zenon Pidsudko, zenekp@uwm.edu.pl

Katarzyna Polak-Boroń,
katarzyna.polak@uwm.edu.pl

Uwagi dodatkowe:

-

CEL KSZTAŁCENIA:

Student zna mianownictwo anatomiczne w języku polskim i angielskim, zna zasady prawidłowego opisu topograficznego człowieka, orientacyjne osie i płaszczyzny ciała oraz jamy ciała. Rozumie podstawy rozwoju embriologicznego struktur anatomicznych. Zna prawidłową strukturę tkanek i narządów oraz rozumie wzajemne relacje między ich budową a czynnością. Zna anatomię struktur powierzchniowych. Zna typy i rodzaje stawów oraz analizuje ruchy w stawach. Zna i analizuje budowę struktur anatomicznych w układzie topograficznym i systematycznym, opisowym. Umie rozpoznać i zidentyfikować oraz prawidłowo nazwać każdą ze struktur anatomicznych w oparciu o preparaty sekcyjne oraz na podstawie obrazów radiologicznych (RTG, TK, RM oraz obrazy typu angio-) a także na osobniku żywym. Zna anatomiczne podstawy interpretacji obrazów radiologicznych z elementami badań przyżyciowych typu ultrasonografia, TK, MR. Umie zastosować teoretyczne podstawy anatomii do interpretacji zagadnień i przypadków klinicznych. Odnosi się z szacunkiem do zwłok oraz szczątków ludzkich. Umie pracować w małych grupach dyskusyjnych. Wspólnie z kolegami rozwiązuje problemy anatomiczne na bazie przypadków klinicznych

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO OPISU CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA KWALIFIKACJI NA POZIOMACH 6-8 POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI W ODNIESIENIU DO DYSCYPLIN NAUKOWYCH I EFEKTÓW KIERUNKOWYCH

Symbole efektów dyscyplinowych:

M/NMA_P7S_KO++++, M/NMA_P7S_UW++, M/NMA_P7S_WG+

Symbole efektów kierunkowych:

K.5+, K.7., K.8., KA7_KO1+, A.U3., A.U4., A.W1.+

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Wiedza (W1) – (A.W1.) Student zna budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym i czynnościowym, w tym stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami, wraz z mianownictwem anatomicznym, histologicznym i embriologicznym.

Umiejętności (U1) – (A.U3.) Student umie wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego.

Umiejętności (U2) – (A.U4.) Student umie wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii (zdjęcia przeglądowe, badania z użyciem środków kontrastowych, tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy).

Kompetencje społeczne (K1) – (K.5.) Umiejętność dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

Kompetencje społeczne (K2) – (K.7.) Umiejętność korzystania z obiektywnych źródeł informacji.

Kompetencje społeczne (K3) – (K.8.) Umiejętność formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji.

Kompetencje społeczne (K4) – (KA7_KO1) z godnością i szacunkiem odnosić się do zwłok i szczątków ludzkich

FORMY I METODY DYDAKTYCZNE:

Wykład – ['K1', 'K2', 'K3', 'K4', 'U1', 'U2', 'W1'] – Prezentacja w formie PowerPoint, wykład interaktywny. Materiał realizowany w trakcie wykładów wchodzi w zakres tematyczny egzaminu oraz kolokwium. Warunkiem zaliczenia wykładów jest 100% obecności. W przypadku usprawiedliwionych nieobecności obowiązuje ich odrobienie.

Ćwiczenia – ['K1', 'K2', 'K3', 'K4', 'U1', 'U2', 'W1'] – Ćwiczenia w formie: zajęć sekcyjnych (ćwiczenia zadaniowe), małych grup dyskusyjnych (ćwiczenia zadaniowe, ćwiczenia kontekstowe), ćwiczeń w parach (peer-teaching) (ćwiczenia zadaniowe, ćwiczenia kontekstowe) i nauczania problemowego, z wytypowaniem lidera (studenta) grupy.

FORMA I WARUNKI WERYFIKACJI:

Ćwiczenia (Kolokwium praktyczne) – ['K1', 'K2', 'K3', 'K4', 'U1', 'U2', 'W1'] – Cztery kolokwia praktyczne typu TOSSPE, rozpoznawanie i nazywanie struktur anatomicznych na preparatach sekcyjnych, prosekcyjnych, zdjęciach rtg wg. zasad terminologii anatomicznej zarówno w układzie topograficznym jak i opisowym - 20 punktów (100%). Zaliczenie - sumarycznie ze wszystkich kolokwium 65% prawidłowych odpowiedzi.

Ćwiczenia (Kolokwium pisemne) – ['K1', 'K2', 'K3', 'K4', 'U1', 'U2', 'W1'] – Cztery kolokwia teoretyczne – każde kolokwium ma formę testu składającego się z 50 pytań jednokrotnego wyboru (tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa). Na rozwiązanie testu przewidziano 50 minut. Za każde kolokwium można uzyskać maksymalnie 50 punktów (100%). Warunkiem zaliczenia cyklu kolokwium jest uzyskanie łącznie minimum 65% poprawnych odpowiedzi ze wszystkich czterech kolokwium.

Wykład (Egzamin pisemny) – ['K1', 'K2', 'K3', 'K4', 'U1', 'U2', 'W1'] – Egzamin z Anatomii składa się z dwóch części. Część teoretyczna – test jednokrotnego wyboru składający się ze 100 pytań. Każde pytanie posiada pięć możliwych odpowiedzi. Za część praktyczną można uzyskać maksymalnie 100 punktów (100%) – każda poprawna odpowiedź jest warta 1 punkt i oceniana w systemie zero-jedynkowym (0 pkt za odpowiedź błędną, 1 pkt za poprawną). Warunkiem zaliczenia części teoretycznej jest uzyskanie minimum 65% poprawnych odpowiedzi. Pozytywne zaliczenie tej części egzaminu umożliwia przystąpienie do części praktycznej. Część praktyczna – obejmuje identyfikację 50 punktów anatomicznych (50 punktów – 100%) oraz podaniu ich nazw w języku polskim (25 nazw) i w języku angielskim (25 nazw), zgodnie z obowiązującym mianownictwem anatomicznym. Każda struktura anatomiczna oceniana jest w skali od 0 do 1 pkt: odpowiedź nieprawidłowa – 0 pkt, odpowiedź prawidłowa w języku polskim/angielskim – 1 pkt. Za wskazanie złej strony – 0 pkt. Na rozpoznanie pojedynczej struktury anatomicznej i wpisanie poprawnej nazwy zgodnej z międzynarodową terminologią anatomiczną student ma 30 sekund. Nazwa struktury wpisywana jest na odpowiednio oznaczonej i przygotowanej do tego celu karcie odpowiedzi w formie arkusza tradycyjnego lub elektronicznego. Warunkiem zaliczenia części praktycznej jest uzyskanie minimum 65% odpowiedzi prawidłowych. Pozytywne zaliczenie zarówno części teoretycznej, jak i praktycznej skutkuje zaliczeniem przedmiotu Anatomia. W przypadku niezdania jednej z części egzaminu, student przystępuje w sesji poprawkowej wyłącznie do tej części.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Atlas anatomii człowieka Sobotta

Paulsen F, Waschke J, red. wyd. pol. Woźniak W, red. wyd. pol. Jędrzejewski KS; Elsevier Urban Partner; 2012; Strony: ; Tom: ;

2. Atlas neuroanatomii i neurofizjologii Nettera

David L. Felten, Anil Shetty.; David L. Felten, Anil Shetty; 2018; Strony: ; Tom: ;

3. Anatomia człowieka

Narkiewicz O, Moryś J; Tom I-IV, Wyd. PZWL, R. 2022; -; Strony: -; Tom: -;

4. Anatomia Prawidłowa Człowieka

Michał Szpinda; Tom 1-4 Książka Medyczna; -; Strony: -; Tom: -;

5. Anatomia radiologiczna RTG TK MR USG

Daniel B, Pruszyński B; PZWL; 2021; Strony: ; Tom: ;

6. Anatomia człowieka

Bochenek A, Reicher M; Wyd. Bochenek A, Reicher M, R.; 2022; Strony: ; Tom: 1-5;

7. Prometheus. Atlas Anatomii Człowieka

M. Schunke, E. Schulte, U. Schumacher, M. Voll, K. Wesker; M. Schunke, E. Schulte, U. Schumacher, M. Voll; M. Schunke, E. Schulte, U. Schumacher, M. Voll, K. Wesker, R; 2021; Strony: ; Tom: ;

8. Anatomia topograficzna. Przewodnik do ćwiczeń topograficznych polsko-angielski

Aleksandrowicz R, Gielecki J, Gacek W; PZWL; 1998;
Strony: ; Tom: ;

9. P.H. Abrahams, M. L. Polsko-angielski atlas anatomii klinicznej. McMinn Abrahams - Opracowanie zbiorowe Polsko-angielski atlas anatomii klinicznej. McMinn Abrahams

P.H. Abrahams, M. Loukas, J.D. Spratt; Elsevier; 2021;
Strony: ; Tom: ;

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Gray Anatomia. Podręcznik dla studentów

Drake R, Vogl AW, Mitchel AWM; Edra Urban Partner; 2021; Strony: ; Tom: ;

2. Anatomia kliniczna głowy i szyi

Aleksandrowicz R, Ciszek B; PZWL; 2013; Strony: ; Tom: ;

3. Kieszonkowy atlas anatomii radiologicznej w przekrojach TK i RM

Moeller TB, Reif E, Ciszek B; Medipage; 2007; Strony: ; Tom: ;

4. Kieszonkowa Anatomia Topograficzna. Kości, Stawy, Węzadła. Przewodnik Polsko-Łaciński

Gielecki J, Żurada A, Aleksandrowicz R; PZWL; 2010;
Strony: ; Tom: ;

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Lekarski

Szczegółowy opis przyznanej punktacji ECTS – część B

Kod USOS: 48SJO-ANAT

ECTS: 15,00

Cykl: 2026

Anatomia

Anatomy

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w: Ćwiczenia	142 h
- udział w: Wykład	38 h
- konsultacje	4 h
Ogółem:	184 h

2. Godziny samodzielnej pracy studenta:

- Przygotowanie do ćwiczeń, samokształcenie	90.00 h
- Przygotowanie do kolokwium	51.00 h
- Przygotowanie do egzaminu	50.00 h
Ogółem:	191,00 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta Ogółem: 375,00 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta

Liczba punktów ECTS = 375,00 h : 25 h/ECTS = 15,00 ECTS

Średnio: 15,00 ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 7.36 pkt ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta - 7.64 pkt ECTS